

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 5.2.2007
KOM(2007) 39 wersja ostateczna

KOMUNIKAT KOMISJI DLA RADY I PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie poprawy wskaźników zdolności połowowej oraz nakładu połowowego w ramach wspólnej polityki rybackiej

KOMUNIKAT KOMISJI DLA RADY I PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie poprawy wskaźników zdolności połowowej oraz nakładu połowowego w ramach wspólnej polityki rybackiej

Spis treści

1.	Cel niniejszego komunikatu	3
2.	Definicja zdolności połowowej i nakładu połowowego	3
2.1.	Zdolność połowowa	3
2.2.	Nakład połowowy	3
3.	Kwantyfikacja zdolności połowowej	4
3.1.	Wskaźniki zdolności połowowej w oparciu o parametry statku	4
3.1.1.	Tonaż statku rybackiego	4
3.1.2.	Moc statku rybackiego	5
3.1.3.	Pozostałe wskaźniki zdolności połowowej w oparciu o parametry statku	6
3.2.	Wskaźniki zdolności połowowej w oparciu o narzędzia połowowe.....	7
3.2.1.	Rodzaj i wielkość narzędzi połowowych. Wydajność i selektywność	7
3.2.2.	Wskaźniki zdolności połowowej dla włoków	7
3.2.3.	Wskaźniki zdolności połowowej dla takli.....	8
3.2.4.	Wskaźniki zdolności połowowej dla niewodów	8
3.2.5.	Wskaźniki zdolności połowowej dla wężyczy	8
3.2.6.	Wskaźniki zdolności połowowej dla pławnic i drygawic	8
3.2.7.	Kontrola i egzekwowanie przepisów	8
4.	Postęp technologiczny.....	8
5.	Działalność połowowa	9
5.1.	Definicja działalności połowowej	9
5.2.	Rejestracja i monitorowanie działalności połowowej; dziennik pokładowy	10
6.	Przyszłe działania.....	11
7.	Wnioski	12

1. CEL NINIEJSZEGO KOMUNIKATU

Dostosowanie zdolności połowowej flot do dostępnych im wielkości dopuszczalnych połowów oraz ograniczenie nakładu połowowego w przypadkach niezbędnych z uwagi na ochronę zasobów rybnych to kluczowe instrumenty zarządzania wspólnej polityki rybackiej.

Celem niniejszego komunikatu jest rozpoczęcie debaty na temat najbardziej właściwego sposobu kwantyfikowania zdolności połowowej oraz nakładu połowowego w ramach wspólnej polityki rybackiej.

2. DEFINICJA ZDOLNOŚCI POŁOWEJ I NAKŁADU POŁOWEGO

2.1. Zdolność połowowa

Zdolność połowową określa się jako zdolność statku lub grupy statków do połowu ryb¹. Istnieją dwa podejścia do kwantyfikacji zdolności połowowej.

Podejście ekonomiczne stawia znak równości pomiędzy zdolnością połowową statku lub grupy statków a maksymalną *produkcją*, czy też maksymalną ilością ryb, które mogą potencjalnie być złowione w określonym przedziale czasu pod warunkiem, że statki są w pełni wykorzystywane, a zasoby rybne pozostają w dobrym stanie.

Drugie podejście, powszechnie stosowane dla celów gospodarki rybackiej, opiera kwantyfikację zdolności połowowej na „potencjale” flot do dokonania *wkładu* w rybołówstwo pod względem powodowania śmiertelności połowowej. Ta kwantyfikacja maksymalnego potencjalnego wkładu może być oparta na charakterystyce statku lub narzędzi połowowych. Tę charakterystykę statku lub narzędzi połowowych można również określić mianem parametrów zdolności połowowej.

Dotychczas zdolność połowową kwantyfikowano w ramach wspólnej polityki rybackiej na podstawie parametrów statku. Podejście to pochodzi z okresu wieloletnich programów orientacji przyjętych we wczesnych latach osiemdziesiątych. Uwzględnianymi w tym czasie wskaźnikami zdolności połowowej były tonaż statku oraz moc silnika. Wskaźniki te ujęto w rozporządzeniu podstawowym dotyczącym wspólnej polityki rybackiej², które przewiduje również możliwość zdefiniowania zdolności połowowej w kategoriach ilości i/lub wielkości narzędzi połowowych.

2.2. Nakład połowowy

Prawo wspólnotowe definiuje nakład połowowy dla danego statku jako iloczyn jego zdolności połowowej oraz jego działalności połowowej. Dla grupy statków nakład połowowy określa się jako sumę nakładów połowowych każdego statku.

¹ Gréboval D. (ed.) Zarządzanie zdolnością połowową: wybrane prace dotyczące podstawowych pojęć i kwestii. Artykuł Techniczny FAO dotyczący Rybołówstwa. Nr 386. Rzym, FAO. 1999.

² Art. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie ochrony i zrównoważonej eksploatacji zasobów rybołówstwa w ramach wspólnej polityki rybołówstwa.

Nakład połowowy można określić jako wkład energii, gdzie zdolność oznacza moc, a działalność oznacza czas, w którym moc ta jest wykorzystywana. Jest to szczególnie proste, gdy zdefiniujemy zdolność połowową jako moc statku (patrz pkt 3.1.2).

3. KWANTYFIKACJA ZDOLNOŚCI POŁOWOWEJ

3.1. Wskaźniki zdolności połowowej w oparciu o parametry statku

Powszechnie praktykowana jest kwantyfikacja zdolności połowowej w oparciu o parametry statku. Podejście to jest proste i względnie łatwe do wykonania, przynajmniej jeżeli chodzi o tonaż. Tonaż i moc stanowią dwa najczęściej używane wskaźniki, chociaż istnieją też inne.

3.1.1. Tonaż statku rybackiego

Tonaż statku jest funkcją całej lub części jego pojemności kadłuba. Istnieje wiele systemów obliczania tonażu statku, które różnią się od siebie zasadniczo, jeżeli chodzi o pojemności uwzględniane przy obliczeniach.

We wczesnym okresie istnienia wspólnej polityki rybackiej państwa członkowskie stosowały różne standardy do mierzenia tonażu. Jedynie statki o długości powyżej 24 m, które odbywały rejsy międzynarodowe, mierzono przy użyciu systemu wspólnego dla całej Wspólnoty, gdyż podlegały one konwencji londyńskiej³.

W 1994 r. Rada przyjęła obecną definicję tonażu, którą stosuje się względem wszystkich wspólnotowych statków rybackich⁴. W przypadku statków o całkowitej długości 15 m lub więcej tonaż oblicza się jako całkowitą pojemność wszystkich zamkniętych przestrzeni statku według definicji konwencji londyńskiej, a w przypadku statków o całkowitej długości poniżej 15 m całkowitą pojemność wszystkich zamkniętych przestrzeni statku zastępuje się szacunkową oceną pojemności kadłuba (funkcja długości, szerokości i głębokości).

Od końca 2003 r. wszystkie wspólnotowe statki rybackie są mierzone zgodnie ze wspólną definicją tonażu. Jest to istotne osiągnięcie wspólnej polityki rybackiej. Jednakże czasami rybacy zwracają się z wnioskiem o wyłączenie pewnych przestrzeni w ramach statku z obliczeń tonażu lub nawet z systemu wprowadzania / wycofywania statków⁵. Zdaniem Komisji stanowiłoby to krok wstecz, który przyczyniłby się do osłabienia obecnych środków zarządzania zdolnością połowową. W przeszłości tonaż mierzono różnymi metodami w państwach członkowskich, ale wspólnym elementem wszystkich tych metod było to, że nie uwzględniano niektórych przestrzeni przy dokonywaniu obliczeń. Fakt ten komplikował system i przyczyniał się do podawania nieprawdziwych informacji dotyczących

³ Międzynarodowa Konwencja o Mierzeniu Tonażu Statków podpisana w Londynie w 1969 r.

⁴ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2930/86 z dnia 22 września 1986 r. określające parametry statków rybackich. Rozporządzenie Rady (WE) nr 3259/94 z dnia 22 grudnia 1994 r. zmieniające rozporządzenie (EWG) nr 2930/86 określające parametry statków rybackich. Decyzja Komisji z dnia 20 marca 1995 r. dotycząca wdrożenia załącznika do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2930/86 określającego parametry statków rybackich.

⁵ Zgodnie z systemem wprowadzania / wycofywania statków ustanowionym na mocy art. 13 rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002, jakiegokolwiek wprowadzenie statku do floty państwa członkowskiego musi być zrekompensowane wycofaniem przynajmniej takiej samej zdolności wyrażonej zarówno w kategoriach tonażu, jak i mocy.

wykorzystania przestrzeni, co miało na celu umożliwienie wymiany starego statku na większą jednostkę.

Doświadczenie pokazuje, że obecna definicja tonażu jest wystarczająca i nie ma żadnych planów dotyczących jakiegokolwiek istotnych zmian w tym zakresie.

Mając powyższe na uwadze, można jednak dokonać niewielkich poprawek w zastosowaniu wspólnotowego standardu mierzenia tonażu, takich jak zdefiniowanie precyzji niezbędnej przy obliczeniach tonażu brutto (GT) czy też sposobu obliczania pojemności w konkretnych okolicznościach, jak na przykład w przypadku jednostek typu katamaran o długości poniżej 15 m.

Obecne przepisy zawierają się w trzech aktach prawnych: rozporządzeniu Rady (EWG) nr 2930/86, rozporządzeniu Rady (EWG) nr 3259/94 zmieniającym poprzednie rozporządzenie, oraz decyzji wykonawczej Komisji 95/84/WE. W celu uproszczenia prawa wspólnotowego Komisja złoży wniosek o przyjęcie nowego skonsolidowanego rozporządzenia Rady określającego parametry statków rybackich, które zastąpi obecnie obowiązujące akty prawne.

3.1.2. *Moc statku rybackiego*

Moc statku rybackiego definiuje się w prawie wspólnotowym⁶ jako całość maksymalnej ciągłej mocy, którą można uzyskać na kole zamachowym każdego silnika i która może być zastosowana do napędu statku. Stąd też, według prawa wspólnotowego, moc statku rybackiego oznacza jego moc napędową.

Statki wykorzystują również to, co ogólnie określa się mianem „mocy pomocniczej”. Moc pomocniczą można określić jako całkowitą moc zainstalowaną na pokładzie statku, ale nie mieszczącą się w ramach definicji mocy napędowej. Moc pomocnicza obejmuje następujące funkcje: sprzęt związany z napędem (pompy, ster itp.), sprzęt do czynności połowowych, sprzęt do przetwarzania i przechowywania ryb, zakwaterowanie (oświetlenie, ogrzewanie, gotowanie) oraz sprzęt elektroniczny do połowów i żegluga.

Istotny jest udział mocy pomocniczej w całkowitej mocy statku rybackiego, w szczególności w przypadku dużych trawlerów. Zwiększenie mocy pomocniczej umożliwiło użycie większych sieci oraz dało sposobność dokonywania połowów na większych głębokościach. Z tych powodów Komisja zwróci się z wnioskiem do państw członkowskich o uwzględnienie mocy pomocniczej w definicji zdolności połowowej.

Obecny system mierzenia i certyfikacji mocy silnika jest obciążony poważnymi wadami. Silnik może uzyskać certyfikat na moc o wiele niższą aniżeli wynosi jego maksymalna ciągła moc. Niższą moc znamionową (obniżenie wartości znamionowych) uzyskuje się na ogół poprzez dokonanie regulacji w ustawieniach wtrysku paliwa, gdy silnik uzyskuje certyfikat. Regulacje te można w łatwy sposób usunąć, co w konsekwencji prowadzi do sytuacji, w której prawie niemożliwe staje się monitorowanie lub weryfikacja rzeczywistej mocy wyjściowej, gdy silnik zostanie już zamontowany na pokładzie statku.

Komisja pracuje nad wprowadzeniem nowego systemu certyfikacji mocy silnika tak, aby moc wynikająca z certyfikatu odpowiadała rzeczywistej maksymalnej ciągłej mocy; w

⁶ Artykuł 5 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2930/86 określającego parametry statków rybackich.

konsekwencji silnikom o podobnych parametrach powinno się nadawać podobne moce znamionowe.

Problem ten jest złożony z technicznego punktu widzenia i nie można go rozwiązać bez współpracy ze strony producentów silników, towarzystw kasyfikacyjnych oraz administracji odpowiedzialnych za procedury certyfikacji w państwach członkowskich.

Wprowadzenie nowego systemu certyfikacji mocy będzie wymagało przyjęcia przepisów prawnych zastępujących art. 5 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2930/86. Nowe przepisy powinny również uwzględniać definicję mocy pomocniczej w ramach definicji zdolności połowowej. Komisja doszła do wniosku, że certyfikację mocy silnika należy oprzeć na istniejącym certyfikacie emisji tlenków azotu wydawanym na mocy przepisów załącznika IV do konwencji MARPOL⁷, ale rozwiązanie to wymaga dalszej oceny technicznej.

3.1.3. Pozostałe wskaźniki zdolności połowowej w oparciu o parametry statku

Można wykorzystać pozostałe wskaźniki zdolności połowowej w oparciu o parametry statku, chociaż nie wydaje się, aby wносиły one wiele w porównaniu z tonażem i mocą:

Pojemności ładowni rybnych używa się czasami jako wskaźnika nośności statku rybackiego. W przypadku statków do połowów gatunków głębinowych wskaźnik ten wydaje się być w dużej mierze nieistotny, gdyż ładownie rybne rzadko kiedy są wypełnione do końca. Natomiast w przypadku trawlerów do połowów pelagicznych oraz sejnów z okrężnicami sytuacja przedstawia się odwrotnie, ponieważ często muszą one skracać czas swych rejsów połowowych z powodu wielkości swych ładowni rybnych. Niemniej jednak wskaźnik ten jest ściśle związany z pojemnością statku (tzn. tonażem w GT) i jest on trudny do monitorowania.

Pojemność zamrażalnicza można również uznać za właściwy wskaźnik pojemności. Pojemność zamrażalnicza to masa ryb, którą można zamrozić w przeliczeniu na jednostkę czasu i jest ona czynnikiem ograniczającym w niektórych sektorach rybactwa. Jednakże trudno byłoby certyfikować i monitorować pojemność zamrażalniczą. Można by użyć mocy pomocniczej jako zamiennika pojemności zamrażalniczej, gdyż procesy zamrażania i chłodzenia wymagają dużej ilości energii. Byłby to kolejny argument na rzecz uwzględnienia mocy pomocniczej przy obliczaniu zdolności połowowej statku.

Uciąg na palu zaproponowano jako wskaźnik odpowiedni dla trawlerów. Jest on definiowany jako maksymalna siła, której może użyć statek, dokonując uciągu o zamocowany punkt. Uciąg na palu zawsze był wartością umowną dla statków holowniczych (często również dla trawlerów). Istnieją też standardowe metody mierzenia tej wartości. Jednakże mierzenie jej jest drogie i napotkałoby na te same problemy polegające na podawaniu zaniżonej wartości, jakie dotyczą mocy silnika. Jeżeli zostanie zaniżona znamionowa moc silnika, wówczas mierzony uciąg będzie również niższy.

⁷ Międzynarodowa konwencja o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki, 1973, w wersji zmienionej Protokołem z 1978 r. związanym z tą konwencją (MARPOL 73/78).

3.2. Wskaźniki zdolności połowowej w oparciu o narzędzia połowowe

3.2.1. Rodzaj i wielkość narzędzi połowowych. Wydajność i selektywność

Parametry, a w szczególności wielkość, narzędzi połowowych można uznać za wyznacznik potencjału statku do powodowania śmiertelności połowowej. Jeżeli rodzaj i wielkość narzędzi połowowych, których rybacy mogą używać w danym sektorze rybołówstwa, będą dobrze zdefiniowane, łatwiej będzie można dokonać kwantyfikacji zdolności połowowej na podstawie tych informacji.

Wydajność i selektywność.

Nie ma jasnego rozróżnienia pomiędzy parametrami narzędzi połowowych, które mają wpływ na ich wydajność (ogólną zdolność do połowów) oraz parametrami wpływającymi na ich selektywność (zdolność rozróżniania gatunków lub wielkości ryb). Komisja chciałaby zaproponować, aby rodzaj i wielkość narzędzi połowowych uznać za odnoszący się do wydajności, a zatem do potencjału dokonywania połowów lub zdolności połowowej, a niektóre parametry narzędzi połowowych, takie jak rozmiar oczek sieci czy też urządzenia do oddzielania gatunków uznać za mające wpływ na selektywność. Chociaż podejście to stanowi uproszczenie, służy ono jednak odróżnieniu środków zarządzania, których celem jest ograniczenie zdolności połowowej, od środków mających na celu poprawę selektywności.

Komisja uwzględni powyższe rozważania przy sporządzaniu projektu przyszłych wniosków legislacyjnych w zakresie zarządzania zdolnością połowową oraz technicznych środków ochrony.

Typ narzędzi połowowych

Podczas prób kwantyfikacji zdolności połowowej w oparciu o narzędzia połowowe może okazać się użyteczne sklasyfikowanie narzędzi połowowych na dwie grupy ze względu na to, czy są one przymocowane na stałe do statku czy też nie. Gdy narzędzia połowowe są przymocowane na stałe do statku, czas połowu przy ich użyciu można oszacować na podstawie czasu przebywania statku w morzu. Tak jest w przypadku włoków i niewodów, jak również niektórych typów takli. Jeżeli narzędzia połowowe są pozostawiane na łowiskach rybackich, podczas gdy statek zakłada pozostałe narzędzia lub wraca do portu, pomiar czasu połowu lub działalności połowowej może być niezależny od czasu, w którym statek przebywa w morzu, i może on być trudniejszy do zmierzenia. Tak jest w przypadku pławnic, drygawic lub więcierzy.

3.2.2. Wskaźniki zdolności połowowej dla włoków

Tralowanie polega w istocie rzeczy na filtrowaniu wody. Zakładając optymalną prędkość tralowania w zależności od docelowo poławianych gatunków, otwór powierzchniowy sieci mierzony w metrach kwadratowych (m^2) daje uzasadnioną kwantyfikację zdolności połowowej.

Włoki do połowu gatunków dennych i pelagicznych można w obu przypadkach scharakteryzować opisanym powyżej otworem powierzchniowym. Włoki rozprzowe można scharakteryzować długością rozpornicy, która określa powierzchnię otworu dla tego typu włoka.

3.2.3. *Wskaźniki zdolności połowowej dla takli*

Zdolność połowową takli można kwantyfikować za pomocą liczby haczyków lub, jeżeli odległość pomiędzy haczykami jest stała, za pomocą długości takli.

3.2.4. *Wskaźniki zdolności połowowej dla niewodów*

Zdolność połowową okrężnic można scharakteryzować całkowitą długością sieci, głębokością sieci, która jest charakterystyczna dla docelowego gatunku. Należy zwrócić uwagę na zastosowanie urządzeń do koncentracji ryb (FAD), które mogą zwiększyć zdolność połowową o wartość, w przypadku której trudno będzie dokonać kwantyfikacji. Niewody są zawsze przymocowane na stałe do statku.

3.2.5. *Wskaźniki zdolności połowowej dla węcierzy*

Zdolność połowową w rybołówstwie z zastosowaniem węcierzy można kwantyfikować za pomocą liczby i wielkości węcierzy. Inne parametry węcierzy, takie jak ich kształt, wielkość otworów oraz niektóre specyfikacje dotyczące użytych materiałów zależą w dużym stopniu od konkretnego rodzaju rybołówstwa i można je określić mianem środków technicznych.

3.2.6. *Wskaźniki zdolności połowowej dla pławnic i drygawic*

Zdolność połowowa tych sieci jest bezpośrednio związana z ich wielkością, stąd też liczba sieci, jak również ich długość i głębokość mogą stanowić odpowiednie wskaźniki zdolności połowowej. Można również zamiast tego użyć wielkości powierzchni na jednostkę sieci. Wielkości oczek oraz inne parametry są określane mianem środków technicznych.

3.2.7. *Kontrola i egzekwowanie*

Powszechnie przyjmuje się, że każdy system zarządzania zdolnością lub nakładem połowowym przy użyciu wskaźników narzędzi połowowych byłby trudniejszy do monitorowania i realizacji aniżeli system oparty na parametrach statku. Aby system taki był skuteczny, musi on opierać się na zdecydowanym zaangażowaniu się władz i zainteresowanych stron w jego egzekwowanie. Jest to możliwe jedynie w przypadku ściśle wytyczonej strefy połowowej oraz ściśle określonej grupy statków, najlepiej posiadających wyłączny dostęp do łowiska.

4. POSTĘP TECHNOLOGICZNY

Jedną z głównych wad wskaźników zdolności połowowej opartych na parametrach statku jest to, iż nie uwzględniają one w prosty sposób efektu postępu technicznego.

Powszechnie przyjmuje się obecnie, że nowoczesny statek dokonuje połowów znacznie większych ilościowo w porównaniu do możliwości, jakie miał statek o równorzędnym tonażu przed 30 laty. Trudna jest jednak kwantyfikacja tego faktu. Niektóre opracowania wskazują na coroczny wzrost wydajności wynikający z postępu technicznego w granicach od 1 do 3 %⁸, a nawet podają wyższe wartości w przypadku pewnych rodzajów rybołówstwa. Oto

⁸ Sprawozdanie dotyczące efektywności i wydajności w działalności rybołówstwa, Grupa Robocza ICES ds. Technologii Rybnej, oraz Sprawozdanie dotyczące zachowania ryb 2004.

przykłady zmian technologicznych, które przyczyniły się do wzrostu rzeczywistej zdolności połowowej:

- zastosowanie śrub napędowych o regulowanym skoku lub dysz nie zwiększa mocy statku według definicji prawa wspólnotowego, ale zwiększa wydajność wykorzystania tej mocy. Ta sama moc wyjściowa silnika może skutkować wyższym uciążeniem w trakcie trałowania lub wyższą prędkością żeglugi.
- Elektronika w postaci sprzętu do lokalizacji ryb lub sprzętu do kontroli pozycji narzędzi połowowych to przykłady poprawy wydajności statku, których nie da się przedstawić w formie wymiernego parametru. To samo tyczy się urządzeń elektronicznych stosowanych do kontrolowania pozycji włoka, co zwiększa wydajność jego użycia.
- Użycie danych satelitarnych do określania prawdopodobnej lokalizacji ławic tuńczyka to kolejny przykład. Technika ta umożliwia statkom połowiącym tuńczyka skrócenie czasu poszukiwań, co korzystnie wpływa na czas połowu, a tym samym zwiększa wielkość połowu w ciągu jednego rejsu połowowego.
- Zastosowanie bardziej wydajnego sprzętu pokładowego, co umożliwia statkowi częstsze wybieranie i ciągnięcie sieci w ciągu dnia, co zwiększa skuteczność połowu przy niezmienionej wielkości statku, jego mocy napędowej oraz liczbie dni połowu.
- Ulepszenie pod różnymi względami konstrukcji włoków mające na celu zredukowanie siły potrzebnej do ciągnięcia ich w wodzie. Mocniejszy materiał umożliwia zastosowanie cieńszych włókien, co zmniejsza opór włoka w wodzie. Ulepszono również hydrodynamiczny projekt drzwi oraz kształtu włoka w celu zredukowania oporu, co umożliwia danej jednostce użycie większego włoka.

Wpływ postępu technologicznego na zdolność połowową jest kwestią prawdopodobnie zbyt złożoną, aby można ją było bezpośrednio zintegrować ze środkami zarządzania rybołówstwem. Zaletą zarządzania zdolnością połowową w oparciu o rodzaj i wielkość narzędzi połowowych jest możliwość uniknięcia w ten sposób części trudności poprzez ustanowienie ograniczeń na poziomie narzędzi połowowych.

Standaryzacja a postęp techniczny.

Kwantyfikacja i ograniczenie zdolności połowowej i nakładu połowowego w oparciu o parametry narzędzi połowowych oznaczają pewien stopień standaryzacji rodzajów oraz wielkości narzędzi połowowych, jak również takich parametrów jak rozmiar oczka czy też kształt haczyka. Standaryzacja może zahamować postęp technologiczny oraz w konsekwencji wydajność narzędzi połowowych.

5. DZIAŁALNOŚĆ POŁOWOWA

5.1. Definicja działalności połowowej

Działalność połowową definiuje się jako czas, w którym efektywnie wykorzystywana jest zdolność połowowa statku. W prawie wspólnotowym działalność połowowa odnosi się do działalności statku i jest mierzona w dniach. Niemniej jednak można by ją zdefiniować

bardziej precyzyjnie dla niektórych rodzajów rybołówstwa w oparciu o czas, w którym wykorzystywane są narzędzia połowowe.

Działalność statku

Pojęcie to odnosi się obecnie do planów odbudowy zasobów dorsza i morszczuka, jak również do załącznika II do rozporządzenia z 2006 r. dotyczącego całkowitego dopuszczalnego połowu (TAC) i kwot, gdzie działalność statku określa się liczbą dni jego pobytu na łowisku oraz nieobecności w porcie. Dotyczy ono również obliczania nakładu połowowego w systemie wód zachodnich⁹, gdzie działalność definiuje się jako czas pobytu statku na szczegółowo określonym łowisku. W przypadku statków, których porty macierzyste znajdują się w pobliżu łowisk, dwie wspomniane wcześniej definicje są równorzędne.

Poza poprzednią definicją, przepisy dotyczące działalności połowowej muszą w sposób jasny ustanowić metodę obliczania liczby dni. Na przykład należy ustalić, czy dni liczone są jako dni kalendarzowe czy też jako liczba godzin podzielona przez 24, jak również trzeba wyjaśnić, jak należy traktować ułamki dnia.

Działalność narzędzi połowowych. Czas zanurzenia.

Bardziej dokładnym i teoretycznie lepszym wskaźnikiem mierzenia działalności połowowej byłby rzeczywisty czas przeznaczony na połowy, tzn. czas, w którym narzędzia połowowe znajdują się rzeczywiście w wodzie, zwany również „czasem zanurzenia”. Jednakże monitorowanie czasu zanurzenia narzędzi połowowych mocowanych na palach jest, ogólnie rzecz biorąc, trudne lub drogie, gdyż więcierze, sieci oraz inne mocowane na palach narzędzia mogą być pozostawione w wodzie, podczas gdy statek odpływa w inne miejsce lub powraca do portu. Mogą one być zastawione przez jeden statek i podjęte przez inny, jak również mogą być założone na stałe.

5.2. Rejestracja i monitorowanie działalności połowowej; dziennik pokładowy

Dziennik pokładowy powinien z zasady umożliwiać zapisywanie wszystkich danych niezbędnych do obliczenia działalności połowowej różnymi metodami. Kapitanowie statków powinni wpisywać odpowiednie dane w zależności od systemu połowu, w ramach którego dokonują połowów. W odniesieniu do działalności połowowej istotne są dwa zbiory danych:

- (a) dane dotyczące statku: położenie geograficzne w różnych okresach czasu,
- (b) dane dotyczące narzędzi: czas zanurzenia w wodzie podczas czynności połowowej.

Monitorowanie działalności statku winno opierać się na danych pochodzących z dziennika pokładowego oraz z VMS (systemu monitorowania statków). Wprowadzenie w przyszłości elektronicznego dziennika pokładowego zwiększyłoby możliwości monitorowania działalności połowowej, czyniąc je bardziej dokładnymi i terminowymi.

⁹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1954/2003 z dnia 4 listopada 2003 r. w sprawie zarządzania nakładem połowowym, odnoszącego się do niektórych obszarów i zasobów połowowych Wspólnoty i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2847/93 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 685/95 i (WE) nr 2027/95.

6. PRZYSZLE DZIAŁANIA

W odniesieniu do obecnych wskaźników zdolności połowowej Komisja uważa, że definicja tonażu statku rybackiego jest wystarczająca i jest ona odpowiednio realizowana, a zatem nie wymaga jakichkolwiek istotnych zmian. Niezadowolająca jest jednak certyfikacja mocy statków rybackich. Służby Komisji będą nadal prowadzić rozmowy z państwami członkowskimi, producentami silników, towarzystwami klasyfikacyjnymi oraz przedstawicielami rybaków mające na celu ulepszenie obecnego systemu certyfikacji ustanowionego rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2930/86 określającym parametry statków rybackich.

W odniesieniu do przyjęcia wskaźników zdolności i nakładu połowowego w oparciu o wielkość i parametry narzędzi połowowych nie podjęto, jak do tej pory, podobnych kroków. Kwestia ta ma charakter prawie wyłącznie techniczny i wymagałaby bardzo precyzyjnego monitorowania i kontroli i, tym samym, dalszych konsultacji w celu dokonania właściwej oceny tej możliwości.

Sektory rybołówstwa, które są obecnie określane poprzez łowisko, docelowo poławiane gatunki oraz rodzaj narzędzi połowowych, mogą się najlepiej nadawać do wprowadzenia ograniczeń zdolności i nakładu połowowego w oparciu o narzędzia połowowe. W przypadku tych sektorów rybołówstwa można by wprowadzić zezwolenia połowowe określające maksymalne działanie połowowe wykonane przy użyciu szczegółowo określonego rodzaju i wielkości narzędzi połowowych (standaryzacja). Niemniej jednak, przed wprowadzeniem do prawa wspólnotowego takiego podejścia należy wpierw rozwiązać pewne problemy, takie jak:

- Zgodność z obecnymi ograniczeniami nakładu połowowego oraz „dookreślenie” zezwoleń połowowych w oparciu o parametry statku, tzn. jego tonaż i moc.
- Możliwość wyeliminowania ograniczeń zdolności połowowej w oparciu o parametry statku w przypadkach, w których stosowany jest system zarządzania jedynie w oparciu o narzędzia połowowe. Innymi słowy czy można ustanowić system oparty na zezwoleniach połowowych niezależnie od mocy lub tonażu statków?
- Wreszcie należałoby rozwiązać problem ujęcia takiego systemu zarządzania nakładem połowowym w ramach wszystkich ograniczeń zdolności połowowej ustanowionych przez prawo wspólnotowe (system wprowadzania / wycofywania statków).

W oczekiwaniu na wynik dyskusji Komisja uważa, że bieżąca sytuacja wielu europejskich łowisk jest w każdym przypadku czynnikiem uzasadniającym przyjęcie środków mających na celu powstrzymanie dalszego wzrostu nakładu połowowego wynikającego z postępu technologicznego oraz ze zwiększonej wielkości i liczby narzędzi połowowych.

Plan działań

W odniesieniu do certyfikacji mocy silnika i pomiaru tonażu przewiduje się następujące działania:

- Wniosek dotyczący konsolidacji przepisów w zakresie mierzenia tonażu obecnie ujętych w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 2930/86 określającym parametry statków rybackich.

- Kontynuowane konsultacje z producentami silników oraz towarzystwami klasyfikacyjnymi mające na celu wypracowanie najlepszego rozwiązania technicznego w zakresie certyfikacji mocy silnika, a następnie wymiana uwag z ekspertami państw członkowskich. Na podstawie tych rozmów Komisja mogłaby przedstawić wniosek dotyczący nowych przepisów prawnych w zakresie mocy silnika.

Odnosnie do wykorzystania parametrów narzędzi połowowych jako wskaźników zdolności połowowej i nakładu połowowego, Komisja podejmie następujące działania:

- **Analizy przypadków.** Państwa członkowskie ustanowiły szereg limitów na rodzaj i wielkość narzędzi połowowych na szczeblu krajowym, regionalnym czy też lokalnym. Doświadczenie zdobyte w trakcie realizacji tych środków mogłoby stanowić wartościową podstawę dyskusji nad możliwością wprowadzenia takich środków na poziomie wspólnotowym. W ramach pierwszego zadania Komisja począwszy od 2007 r. zebrałaby informacje od państw członkowskich na temat charakterystyki takich systemów. W dalszej kolejności sporządzono by opracowanie mające na celu analizę jednego bądź też kilku takich systemów zarządzania.
- **Konsultacje z państwami członkowskimi, zainteresowanymi stronami i pracownikami naukowymi.** W 2007 r. Komisja zamierza zainicjować serię kontaktów i spotkań z zainteresowanymi stronami i pracownikami naukowymi w celu określenia sektorów rybołówstwa odpowiednich do zastosowania nowych typów ograniczeń zdolności lub nakładu połowowego, o których mowa w niniejszym komunikacie. O wsparcie w postaci porady na temat szczegółowych aspektów oceny nakładu połowowego w oparciu o parametry narzędzi połowowych zostanie poproszony Komitet Naukowo-Techniczny i Ekonomiczny ds. Rybołówstwa (STECF).
- **Projekty pilotażowe.** W następnej kolejności Komisja zaproponuje, aby w ramach zadania pilotażowego przejść na zarządzanie niektórymi wybranymi sektorami rybołówstwa w oparciu o wskaźniki zdolności i nakładu połowowego, o których mowa w niniejszym komunikacie. Może to się odbyć w roku 2008.

7. WNIOSKI

Komisja uważa, że tonaż statków rybackich jest odpowiednią miarą wielkości statku, a co za tym idzie odpowiednim wskaźnikiem zdolności połowowej. Wartości tej powinno się nadal używać przy dokonywaniu oceny całkowitej zdolności połowowej flot rybackich państw członkowskich. Komisja zamierza złożyć wniosek o dokonanie niewielkich poprawek w definicji zdolności połowowej, w tym także o przyjęcie nowego aktu prawnego, który by konsolidował obecne przepisy.

Moc statku rybackiego jest również odpowiednim wskaźnikiem zdolności połowowej, ale niewystarczająca jest skuteczność obecnych przepisów wspólnotowych. Należy znacząco poprawić procedurę certyfikacji mocy silnika. W odniesieniu do wykorzystania parametrów narzędzi połowowych jako wskaźników zdolności połowowej Komisja wykona proponowany plan działań, na który składa się ocena analiz przypadków, dyskusje z zainteresowanymi stronami oraz wdrożenie projektów pilotażowych.

Komisja uważa, że środki proponowane w planie działania mogą stanowić solidny fundament, na którym zostaną oparte przyszłe decyzje dotyczące tego, czy, kiedy i jak parametry narzędzi połowowych mogłyby być wykorzystane w szerszym zakresie jako wskaźniki zdolności połowowej i w ten sposób jako instrumenty zarządzania w ramach wspólnej polityki rybackiej.